

دبیرستان علامه حلی تهران

۳۶. گزینه ۱

$$\begin{cases} a = bq + r \\ 0 \leq r \leq b - 1 \end{cases}$$

تذکر: قضیه تقسیم:

a: مقسوم، b: مقسوم علیه، q: خارج قسمت، r: باقی مانده

$$\begin{cases} a = bq + r \\ a + k = b(q + \gamma) + r \end{cases} \implies bq + r + k = bq + \gamma b + r \implies k = \gamma b$$

k باید مضرب γ باشد که در بین گزینه‌ها فقط گزینه ۱ این ویژگی را دارد.

۳۷. گزینه ۳

$$\begin{cases} a = (a-b)q + r \\ b = (a-b)q' + r' \end{cases} \implies a - b = (a-b)(q - q') + r - r'$$

چون $a - b$ بر $a - b$ بخش پذیر است پس $r - r'$ باید صفر باشد.

$$\begin{cases} q - q' = 1 \\ r - r' = 0 \end{cases} \implies \begin{cases} q - q' = 1 \\ r = r' \end{cases}$$

۳۸. گزینه ۲

کوچکترین عضو نامنفی مجموعه $\{a - bx \mid x \in \mathbb{Z}\}$ همان باقی مانده تقسیم عدد a بر b می باشد که در آن $x = \left[\frac{a}{b}\right]$ خارج قسمت می باشد.

$$a = -3531, b = 72 \implies x = \left[\frac{a}{b}\right] = \left[-\frac{3531}{72}\right] = -50$$

اگر بخواهیم $72x - 3531$ می نیمم شود باید x ماکزیمم شود.

$$Amin = -3531 - 72 \times (-50) = 69$$

۳۹. گزینه ۲

$$q = r^2$$

$$165 = br^2 + r, \quad 0 \leq r < b$$

$$\begin{cases} r(br + 1) = 165 = 5 \times 3 \times 11 \\ r < b \end{cases}$$

واضح است r مقسوم علیه طبیعی 165 می باشد چون $165 = 5 \times 3 \times 11$ پس:

$$r = 1 \implies b \times 1 + 1 = 165 \implies b = 164$$

$$r = 3 \implies b \times 3 + 1 = 55 \implies b = 18$$

$$r = 5 \implies b \times 5 + 1 = 33 \implies b = \frac{32}{5} \quad \text{غ ق ق}$$

$$r = 11 \implies b \times 11 + 1 = 15 \implies b = \frac{14}{11} \quad \text{غ ق ق}$$

فقط دو مورد قابل قبول است.

۴۰. گزینه ۴

$$923 = 9b + r, \quad 0 \leq r < b$$

$$r \geq 0 \implies 923 - 9b \geq 0 \implies 9b \leq 923 \implies b \leq 102, \dots$$

$$r < b \implies 923 - 9b < b \implies 10b > 923 \implies b > 92/3 \implies 93 \leq b \leq 102$$

$$\xrightarrow{\text{مضارب 3}} b = 93, 96, 99, 102$$

را برمی داریم

روش دوم:

$$q = \left[\frac{a}{b}\right] \implies 9 = \left[\frac{923}{b}\right] \implies 9 \leq \frac{923}{b} < 10 \xrightarrow{\text{طرفین عکس}} \frac{1}{10} \leq \frac{b}{923} < \frac{1}{9} \xrightarrow{\times 923} 93 \leq b < 102$$

در ادامه مانند روش اول عمل می کنیم

۴۱. گزینه ۳ ابتدا قضیه‌ی الگوریتم تقسیم را می‌نویسیم:

$$a = 10 \times r + r^2 \quad 0 \leq r^2 < 10$$

حال شرط باقیمانده را بر آن اعمال می‌کنیم:

$$r^2 < 10 \Rightarrow \begin{cases} r=0 \rightarrow a=0 \\ r=1 \rightarrow a=11 \\ r=\pm 2 \rightarrow a=24 \\ r=\pm 3 \rightarrow a=39 \end{cases}$$

دقت کنید که هنگامی که هم مقسوم و مقسوم‌علیه عددی طبیعی هستند حتماً خارج قسمت عدد حسابی است. به همین دلیل ۲های منفی را در نظر نگرفته‌ایم.

۴۲. گزینه ۱ شرط گفته شده در سؤال را بر تقسیم دلخواهی اعمال می‌کنیم و شرط باقی‌مانده را هم لحاظ می‌کنیم:

$$\begin{cases} a = 12q + \left(\frac{3}{5}q + 2\right) \\ 0 \leq \frac{3}{5}q + 2 < 12 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = 12q + \left(\frac{3}{5}q + 2\right) \\ \frac{3}{5}q < 10 \Rightarrow q \leq 16 \end{cases}$$

چون q عدد صحیح است و $\frac{3}{5}q + 2$ باید عدد صحیح غیرمنفی باشد پس باید q مضرب ۵ باشد پس ۱۵ یا ۱۰ یا ۵ یا ۰ می‌تواند باشد.

لذا حداقل و حداکثر a را بر اساس q به دست می‌آوریم:

$$\left. \begin{aligned} q = 15 &\Rightarrow a_{\max} = 12 \times 15 + \left(\frac{3}{5} \times 15 + 2\right) = 191 \\ q = 0 &\Rightarrow a_{\min} = 12 \times 0 + \left(\frac{3}{5} \times 0 + 2\right) = 2 \end{aligned} \right\} \Rightarrow |a_{\max} - a_{\min}| = 189$$

۴۳. گزینه ۳

نکته: اگر $a = bq + r$ باشد $a^n = bq^n + r^n$ می‌شود.

چون a مضرب ۵ نیست پس:

$$a = 5k \pm 1 \Rightarrow a^2 = 5q + 1 \quad \text{یا} \quad a = 5k \pm 2 \Rightarrow a^2 = 5q + 4$$

گزینه‌ی (۲) به صورت $5k - 1$ نوشته شده که همان $5k + 4$ است. پس جواب گزینه‌ی (۳) است.

۴۴. گزینه ۳

$$a = bq + r, \quad 0 \leq r < b$$

$$b + 1000 = bq + 95, \quad 0 \leq 95 < b$$

$$b(q-1) = 905 = 1 \times 905 = 5 \times 181$$

با توجه به اینکه $b > 95$ است، عدد b فقط می‌تواند ۹۰۵ یا ۱۸۱ باشد.

$$\begin{cases} b = 181 \\ q - 1 = 5 \Rightarrow q = 6 \end{cases} \quad \text{یا} \quad \begin{cases} b = 905 \\ q - 1 = 1 \Rightarrow q = 2 \end{cases}$$

۴۵. گزینه ۲ همواره خارج قسمت تقسیم a بر b ، برابر است با $\left[\frac{a}{b}\right]$ ، در نتیجه داریم:

$$q = \left[\frac{13! - 1}{13}\right] = \left[\frac{13!}{13} - \frac{1}{13}\right] = [12! - \frac{1}{13}] = 12! - 1$$

۴۶. گزینه ۴ با توجه به این که اگر $a + b | a^n + b^n$ باید n فرد باشد و بالعکس، پس:

$$82 | 3^n + 1 \Rightarrow 3^4 + 1 | 3^n + 1 \xrightarrow{\text{باید}} \frac{n}{4} = \text{فرد} = 2k + 1 \rightarrow n = 4(2k + 1)$$

حال مضارب فرد دو رقمی چهار عبارتند از: $\{3 \times 4, 5 \times 4, \dots, 23 \times 4\}$ که یازده مقدار است. هم‌چنین می‌توان به صورت زیر نیز عمل کرد:

یازده مقدار $1 \leq k < 12 \Rightarrow 1 \leq k \leq 11$ $10 \leq 4(2k+1) < 100 \Rightarrow 3 \leq 2k+1 < 25 \Rightarrow 1 \leq k < 12 \Rightarrow 1 \leq k \leq 11$
 نکته: در حالت کلی داریم: $a + b | a^{2n} - b^{2n}$ $a + b | a^{2n+1} + b^{2n+1}$ $a - b | a^n - b^n$
 و برعکس اگر $a + b | a^n + b^n$ باشد، باید باقیمانده‌ی تقسیم $a^n + b^n$ بر $a + b$ برابر صفر باشد، پس باید: n فرد باشد.
 ۴۷. گزینه ۳

به ازای n های طبیعی و فرد $a + b | a^n + b^n$;
 به شرطی بر $a + b$ بخش پذیر است که n فرد باشد. باید کاری کنیم که توان فرد شود.

$$11^1 + 2^1 = (11^2)^{\frac{1}{2}} + (2^2)^{\frac{1}{2}} = (121)^{\frac{1}{2}} + (4)^{\frac{1}{2}}$$

که بر $125 = 121 + 4$ بخش پذیر است.

۴۸. گزینه ۳ به n یک عدد دلخواه زوج مثلاً ۲ نسبت می دهیم

$$14^n + 5 = 14^2 + 5 = 196 + 5 = 201$$

گزینه های (۱) و (۲) و (۴) رد می شوند گزینه ی (۳) صحیح است.

۴۹. گزینه ۴

نکته:

$$a^x + b^x | a^n - b^n \Leftrightarrow \frac{n}{x} = \text{زوج}$$

$$a^x + b^x | a^n + b^n \Leftrightarrow \frac{n}{x} = \text{فرد}$$

اگر $3^n - 1 | 3^m + 1$ ، آنگاه n مضرب زوج ۳ یا به عبارت دیگر مضرب ۶ است، یعنی:

$$\frac{n}{3} = 2k \Rightarrow n = 6k \Rightarrow n \in \{6, 12, 18, \dots\}$$

اگر $2^n + 1 | 2^m + 1$ آنگاه n مضرب فرد ۴ است یعنی :

$$\frac{n}{4} = 2k + 1 \Rightarrow n = 8k + 4 \Rightarrow n \in \{4, 12, 20, \dots\}$$

بنابراین برای برقراری هر دو شرط، n باید به اشتراک این دو مجموعه تعلق داشته باشد. بنابراین مقادیر ممکن برای n عبارتند از:

$$12, 36, 60, 84$$

۵۰. گزینه ۲

$$(a+b)^3 - 3a^2b - 3ab^2 = a^3 + b^3 \Rightarrow a+b | a^3 + b^3$$

$a + b | a^n + b^n$; n های طبیعی و فرد

۵۱. گزینه ۴

چون باید معادله جواب صحیح داشته باشد پس y عددی صحیح است و باید $\frac{8}{3x-1}$ هم عددی صحیح باشد، بنابراین: $3x-1$ باید مقسوم

علیه عدد ۸ باشد پس:

$$3x - 1 | 8 \Rightarrow \begin{cases} 3x - 1 = \pm 1 \Rightarrow \begin{cases} x = \frac{2}{3} & \text{ق ق} \\ x = 0 & \text{ق ق} \end{cases} \\ \text{یا} \\ 3x - 1 = \pm 2 \Rightarrow \begin{cases} x = 1, & \text{ق ق} \\ x = -\frac{1}{3} & \text{غ ق ق} \end{cases} \\ \text{یا} \\ 3x - 1 = \pm 4 \Rightarrow \begin{cases} x = \frac{5}{3} & \text{غ ق ق} \\ x = -1 & \text{ق ق} \end{cases} \\ \text{یا} \\ 3x - 1 = \pm 8 \Rightarrow \begin{cases} x = 3 & \text{ق ق} \\ x = -\frac{7}{3} & \text{غ ق ق} \end{cases} \end{cases}$$

$$\left. \begin{array}{l} a|b \\ a|c \end{array} \right\} \xrightarrow{m, n \in \mathbb{Z}} a|mb + nc$$

تذکر:

$$۱) \left\{ \begin{array}{l} a-b|a \\ a-b|a-b \end{array} \right. \Rightarrow a-b|a - (a-b) \Rightarrow a-b|b$$

$$\left\{ \begin{array}{l} a-b|a \\ a-b|b \end{array} \right. \Rightarrow a-b|a+b$$

$$\left\{ \begin{array}{l} a-b|a \xrightarrow{\times 2} a-b|2a \quad + \\ a-b|b \xrightarrow{\times 3} a-b|3b \end{array} \right. \rightarrow a-b|2a+3b$$

برای گزینه ۴ می توان مثال نقض آورد مثلاً: $a=6, b=3^3$

۵۳. گزینه ۴ چون در گزینه‌ها تعداد عوامل ۲ مورد اشاره قرار گرفته، وضعیت عوامل ۲ را در اعداد a و b بررسی می‌کنیم.

$$\text{حالت اول} \Rightarrow ab(a-b) = 2k \times 2k' \times 2k'' = 8q$$

$$\text{حالت دوم} \Rightarrow ab(a-b) = (2k+1)(2k'+1)(2k'') = 2q$$

$$\text{حالت سوم} \Rightarrow ab(a-b) = (2k)(2k'+1)(2k''+1) = 2q$$

پس عدد داده شده تحت هر شرایطی بر ۲ بخش پذیر است.

۵۴. گزینه ۲

$$n = 2k+1 \Rightarrow n^2 = 4k+1$$

$$(n+1)(n^2+3) = (2k+2)(4k+4) = 2(k+1) \times 4(2k+1) = 8k'$$

۵۵. گزینه ۱ نکته: عدد $n! + r$ به ازای $2 \leq r \leq n$ همواره مرکب است، زیرا:

$$\left\{ \begin{array}{l} n! + 2 = (2 \times 3 \times \dots \times n) + 2 = 2q \quad \text{مضرب ۲} \\ n! + 3 = (2 \times 3 \times \dots \times n) + 3 = 3q \quad \text{مضرب ۳} \\ n! + r = (2 \times \dots \times r \times \dots \times n) = rq \quad \text{مضرب } r \\ n! + n = (2 \times \dots \times n) + n = nq \quad \text{مضرب } n \end{array} \right.$$